

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W CIESZYNIE
W ROKU 2012**

Cieszyn, marzec 2013

1. Zakres zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2012 roku.

W roku 2012 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizował szeroki zakres zadań, wynikających w szczególności z następujących ustaw:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek podejmował także wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców Cieszyna, w tym poprzez realizację projektów dofinansowanych z zewnętrznych źródeł. Współpracował przy tym z wieloma organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz osobami prywatnymi.

1.1. Zadania ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2012 roku udzielił pomocy finansowej oraz pomocy w formie pracy socjalnej:

- 967 rodzinom;
- w tym 307 osobom samotnym;
- w rodzinach tych żyło łącznie 2150 osób.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy były: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przestanków.

Tabela nr 1 – Powody przyznania pomocy przez MOPS w 2012 roku		
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	400	818
bezrobocie	391	967
długotrwała lub ciężka choroba	360	576
niepełnosprawność	357	636
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	328	813
potrzeba ochrony macierzyństwa	74	336
alkoholizm	73	94
bezdomność	50	51
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	15	19
zdarzenie losowe	14	24
przemoc w rodzinie	10	19
sieroctwo	2	2

W roku 2012 wszystkie osoby i rodziny otrzymujące pomoc finansową objęte były pomocą w formie pracy socjalnej. Pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej objęto 313 rodzin.

W roku 2012, pracownicy socjalni MOPS prowadzili także pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, która określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej.

Kontraktem socjalnym objęte były 92 osoby:

- 40 z powodu bezrobocia;
- 45 z powodu alkoholizmu;
- 2 z powodu bezzadności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 5 z powodu niepełnosprawności.

Z 6 osobami bezdomnymi zawarto indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które są specjalną formą kontraktu socjalnego dostosowaną do potrzeb i sytuacji osób pozbawionych dachu nad głową.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej brał udział w ogólnopolskim badaniu osób bezdomnych realizowanym na wniosek MPiPS, którego celem było określenie skali bezdomności na terenie gminy. W dniu badania ustalono, że na terenie Cieszyna przebywało 55 osób bezdomnych (dane dotyczą osób przebywających w placówkach pomocowych, Zakładzie Karnym oraz „na ulicy”).

Z poradnictwa pracownika socjalnego oraz pomocy finansowej Ośrodka łącznie skorzystało 87 osób bezdomnych.

Dwa razy w roku organizowane były wspólne patrole z udziałem Policji, Straży Miejskiej oraz pracownika socjalnego pracującego z osobami bezdomnymi w celu monitorowania miejsc, w których przebywają osoby oraz informowania osób bezdomnych o możliwych formach pomocy.

Pracownik socjalny MOPS pełnił dyżur telefoniczny, poza godzinami pracy Ośrodka (od poniedziałku do piątku w godz. 16:00-20:00 i soboty 7:00-20:00), mający na celu współpracę z placówkami medycznymi, Policją, Strażą Miejską, placówkami dla bezdomnych.

W ramach współpracy z Zakładem Karnym pracownicy Ośrodka uczestniczyli w spotkaniach z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności. Celem tych spotkań było przekazanie informacji na temat świadczeń Ośrodka wynikających z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz dotyczących instytucji zajmujących się poradnictwem prawnym, psychologicznym i zawodowym. Odbywały się również spotkania pracowników Ośrodka o podobnej tematyce w Oddziale Dziennym Psychiatrycznym Szpitala Śląskiego oraz Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Pracownicy socjalni współpracowali także z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i naliczeniu odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku. Wydano 27 takich decyzji, 4 osoby znalazły się na liście osób oczekujących, umorzono 7 postępowań o skierowanie do domu pomocy społecznej. Dodatkowo, 10 osób oczekiwało na umieszczenie w domu pomocy społecznej na podstawie decyzji wydanych w latach wcześniejszych.

Pracownicy socjalni pomagali w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania skierowania i umieszczenia w zakładach opiekuńczo – leczniczych oraz przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

MOPS przeprowadził 25 wywiadów środowiskowych dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, które kierowało osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu Cieszyna do Dziennego Ośrodka Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzonego przez Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź”.

MOPS prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych (na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w 2012 roku:

- przekazał komornikowi sądowemu 13 informacji mających wpływ na egzekucję świadczeń, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego;
- złożył 86 wniosków do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec dłużnika;
- złożył 79 wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu;
- wydał 168 decyzji w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego;
- wydał 319 upomnień;
- wydał 643 tytuły wykonawcze.

Zakres wszystkich świadczeń finansowych udzielonych, na podstawie różnych ustaw, przez MOPS w 2012 roku obrazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2012 roku, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych		
Zadanie/forma pomocy	Wysokość środków finansowych	Dane liczbowe
Zadania własne		
1. Zasiłki i pomoc w naturze:	2.216.342,06 zł	
zasiłki celowe (na pokrycie kosztów gazu, energii, opłacenie czynszu, remontów, leczenia, zakup odzieży, opału oraz niezbędnych przedmiotów użytku domowego)	442.002,76 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 785 liczba rodzin: 591 liczba osób w rodzinach: 1331
zasiłki celowe udzielone w związku z wystąpieniem zdarzeń	7.820,00 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 3

losowych (pożary)		liczba rodzin: 3 liczba osób w rodzinach: 3
zasiłki celowe specjalne	133.365,42 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 197 liczba rodzin: 191 liczba osób w rodzinach: 478
sprawowanie pochówku	3.660,47 zł	liczba osób, którym MOPS sprawił pogrzeb: 2
obiady dla dzieci i młodzieży oraz posiłki dla dorosłych	724.642,00 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 837 (w tym dla dzieci i uczniów: 378) liczba rodzin: 398 liczba osób w rodzinach: 1039
	z tego dotacja w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosła 374.372,00 zł	
zasiłki okresowe (przyznawane z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego)	527.325,52 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 385 liczba rodzin: 353 liczba osób w rodzinach: 875
	zadanie dofinansowano w części gwarantowanej z budżetu państwa w kwocie 414.752,00 zł	
zasiłki stałe	347.227,08 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 122 liczba rodzin: 122 liczba osób w rodzinach: 184
składki na fundusz zdrowia od osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej	30.298,81 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 108
	w tym udział Gminy wyniósł: 693,31 zł	
2. Usługi opiekuńcze	134.206,91 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 49 liczba rodzin: 47 liczba osób w rodzinach: 61 liczba godzin: 12426
	14.444,50 zł (dotacja dla Cieszyńskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź” na realizację zadania polegającego na świadczeniu usług w okresie 01.03.2012 – 31.12.2012)	
	18.000,00 zł (dotacja dla	
		liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 15

	Stowarzyszenia na Rzecz Wspierania Rodziny „Siloe In Nobis” na świadczenie usług w Dziennym Ośrodku Aktywności Seniora, w okresie 01.02.2012 – 30.06.2012)	liczba rodzin: 14 liczba osób w rodzinach: 18 liczba godzin: 3061
3. Odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	2.183.780,68 zł	liczba osób, którym MOPS pokrył częściowe koszty pobytu w domach pomocy społecznej: 132
4. Wypłata ryczałtów i dodatków mieszkaniowych	1.096.176,25 zł	liczba rodzin, które skorzystały z dodatków mieszkaniowych: 545 liczba przeprowadzonych wywiadów na potrzeby tych świadczeń: 199
Zadania zlecone		
1. Składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	21.839,90 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 39
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	15.000,00 zł (umowy zlecenia – do 29.02.2012)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 3 liczba rodzin: 3 liczba osób w rodzinach: 10 liczba godzin: 500
	127.030,08 zł (dotacja dla Cieszyńskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź” na realizację zadania polegającego na świadczeniu usług w okresie 01.03.2012 – 31.12.2012)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 23 liczba rodzin: 23 liczba osób w rodzinach: 53 liczba godzin: 4230
3. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	7.028.590,00 zł	
zasiłki rodzinne i dodatki	2.349.645,40 zł	liczba świadczeniobiorców: 855 liczba złożonych wniosków: 995

		liczba wydanych decyzji: 1308
zasiłki pielęgnacyjne	2.017.458,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 1257 liczba złożonych wniosków: 340 liczba wydanych decyzji: 330
świadczenia pielęgnacyjne	566.471,30 zł	liczba świadczeniobiorców: 112 liczba złożonych wniosków: 56 liczba wydanych decyzji: 60
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	320.000,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 316 liczba złożonych wniosków: 316 liczba wydanych decyzji: 311
składki ZUS od świadczeniobiorców	110.143,07	składki zdrowotne i składki społeczne opłacone za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	1.664.872,23 zł	liczba świadczeniobiorców: 322 liczba złożonych wniosków: 507 liczba wydanych decyzji: 347
4. Decyzje dla osób nieubezpieczonych	2.255,00 zł	liczba wydanych przez MOPS decyzji potwierdzających prawo do nieodpłatnego korzystania ze świadczeń z opieki zdrowotnej: 41
5. Wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	2.800,00 zł	liczba osób, którym wypłacono wynagrodzenie: 3
6. Realizacja rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	70.500,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 66 liczba złożonych wniosków: 66 liczba wydanych decyzji: 121

W roku 2012 Gmina Cieszyn zleciła organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych polegających na wykonywaniu wybranych świadczeń z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- Cieszyńskiemu Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź” świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług opiekuńczych w okresie 01.03.2012 – 31.12.2012 (dotacja wyniosła: 141.474,58 zł);
- Stowarzyszeniu na Rzecz Wspierania Rodziny „Siloe In Nobis” świadczenie usług opiekuńczych w Dziennym Ośrodku Aktywności Seniora w okresie 01.02.2012 – 30.06.2012 (dotacja wyniosła: 18.000,00 zł).

1.2. Zadania pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

W roku 2012, podobnie jak w latach poprzednich, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, jednocześnie realizując bezpośrednio część zadań w nich zawartych. Wiele zadań w ramach obu Programów zlecała była do realizacji organizacjom pozarządowym w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Gminy Cieszyn z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań. Zapewniał także obsługę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku 2012 Ośrodek koordynował realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2013, prowadził także obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek był bezpośrednim realizatorem wielu zadań ujętych w Programie.

MOPS wspólnie z lokalnym Zespołem koordynującym realizację Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Miasta Cieszyna na lata 2012 – 2015 opracował Program i od grudnia 2012 roku odpowiedzialny jest za jego koordynację i realizację części zadań w nim zawartych.

W roku 2012 Ośrodek realizował także szereg zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym między innymi opracował Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2013 - 2015.

MOPS koordynował realizację Programu współpracy Gminy Cieszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2012 w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących; wsparcie dla osób starszych; wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych; ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań.

W Ośrodku przygotowywana była również dokumentacja związana z udzielaniem pożyczek organizacjom pozarządowym działającym w obszarze polityki społecznej.

Ośrodek wydawał zaświadczenia dla wolontariuszy pracujących w organizacjach pozarządowych, uprawniające ich do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską w obrębie Cieszyna. Łącznie wydano 33 zaświadczenia, w tym dla: Stowarzyszenia Przyjaciół Chorych Hospicjum im. Łukasza Ewangelisty – 9, Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” – 8, Polskiego Związku Głuchych – 8, Stowarzyszenia Sportowego „GramOLajf” – 4, Fundacji dla Zwierząt i Środowiska „Lepszy Świat” – 3, Parafii Rzymsko-Katolickiej im. Marii Magdaleny – 1.

W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów. W stałym kontakcie było około 30 osób poszukujących pracy.

Ośrodek współpracował także z PUP w zakresie organizowania prac społecznie użytecznych, które wykonywało łącznie 7 osób, w tym 5 w Zamku Cieszyn. Ośrodku Badań i Dokumentacji nad Kulturą Materialną i Wzornictwem (4 równocześnie), 1 w Szkole Podstawowej nr 6, 1 w Książnicy Cieszyńskiej.

Pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczył w pracach Komisji ds. instrumentów rynku pracy, wspierających podstawowe usługi rynku pracy, która opiniowała między innymi wnioski osób bezrobotnych o przyznanie dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny korzystały z poradnictwa w MOPS, uzyskując informacje na temat możliwości przystosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, likwidacji barier funkcjonalnych, zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, możliwościach uzyskania statusu osoby niepełnosprawnej, przepisach prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych, możliwościach podjęcia nauki i pracy oraz działalności organizacji pozarządowych.

Przedstawiciel Ośrodka uczestniczył w pracach Komisji do spraw rozpatrywania wniosków dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych – zadania realizowanego ze środków PFRON, działającej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie.

W lipcu 2012 roku, wspólnie ze Śląskim Kuratorium Oświaty w Katowicach, MOPS zorganizował wypoczynek letni w Pogorzeliczy dla 12 dzieci z najuboższych rodzin.

Ośrodek zorganizował także pomoc świąteczną. W ramach akcji „Paczka dla każdego dziecka” przeprowadzonej wspólnie z cieszyńskimi szkołami, zebrano około 500 paczek, które następnie za pośrednictwem pracowników socjalnych trafiły do dzieci z najuboższych rodzin.

W roku 2012 MOPS był partnerem Obchodni akademie a Vyšši odborné školy sociální w Ostrawie w realizacji projektu pod nazwą "Poučme se v zemích EU, jak můžeme řešit sociální problémy způsobené ekonomickou krizí", dofinansowanego z Programu Leonardo da Vinci. W ramach projektu, Ośrodek zorganizował dwa miesięczne staże (w czerwcu oraz listopadzie) w kilku placówkach pomocowych na terenie Cieszyna, w tym także w Ośrodku, w których łącznie udział wzięło 14 studentów.

Ośrodek koordynował współpracę z Miastem Bielsko-Biała w zakresie przyjmowania do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej osób nietrzeźwych z terenu Cieszyna. W roku 2012 z terenu Cieszyna doprowadzono do Ośrodka 167 osób. Doprowadzaniem osób zajmowała się bezpośrednio Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie oraz Straż Miejska.

1.3. Działalność Punktu Wolontariatu przy MOPS w Cieszynie.

W roku 2012 Punkt Wolontariatu przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej rozwinął swoją działalność i znacznie poszerzył grono swoich wolontariuszy.

W ciągu całego roku wolontariuszy, którzy podpisali porozumienie było 151, natomiast na koniec roku aktywnych było 116 osób.

W ramach Punktu realizowane były następujące Programy:

- Program *Douczenie*, którego założeniem jest pomoc dzieciom uczęszczającym do szkół podstawowych i gimnazjów w nauce oraz odrabianiu zadań domowych. Spotkania odbywają się w domu ucznia, w jego szkole, bądź w Punkcie Wolontariatu – w zależności od możliwości lokalowych i sytuacji rodzinnej dziecka. Indywidualny kontakt dziecko – wolontariusz sprzyja nie tylko procesowi uczenia się, ale również buduje relacje pomiędzy nimi, dając dziecku poczucie możliwości uzyskania wsparcia w miarę potrzeb. Wolontariusz zaś może zdobyć doświadczenie w pracy z dziećmi.
- Program *Junior*, który polega na wspólnych spotkaniach wolontariusza i dziecka w jego miejscu zamieszkania czy też w Punkcie Wolontariatu. Jego celem jest wsparcie rozwoju psychofizycznego dziecka poprzez wspólną, kreatywną zabawę, zajęcia z wolontariuszem. Kontakt indywidualny, tak jak w przypadku poprzedniego programu, wpływa na tworzenie się więzi pomiędzy uczestnikami i zapewnia dziecku wsparcie. W jego trakcie możliwe jest również – w niektórych przypadkach – nadrabianie braków kompetencji wychowawczych rodziców. „Społecznik”, tak jak w powyższym programie, zdobywa doświadczenie w kontaktach i pracy z dziećmi.
- Program *Ziomek*, którego idea opiera się na spotkaniach indywidualnych wolontariusza z osobą starszą, niepełnosprawną, podczas których „społecznik” nie tylko towarzyszy beneficjentowi, ale także niesie pomoc w czynnościach dnia codziennego. Spotkania mają częściowo charakter terapeutyczny poprzez możliwość zwierzenia się z trudnych spraw, „wygadania się” czy powspominania. Kontakt indywidualny sprzyja budowaniu relacji, daje osobie starszej wsparcie, a wolontariuszowi umożliwia zdobywanie doświadczenia i mądrości życiowej.
- Program *Grupa Szpitalna*, którego celem jest dotrzymanie towarzystwa i organizacja czasu dzieciom przebywającym na Oddziale Pediatrii Szpitala Śląskiego w Cieszynie. Obecność wolontariuszy sprawia, że mali pacjenci odrywają się od swoich problemów związanych z chorobą i pobytem w szpitalu. Kontakt może również mieć charakter terapeutyczny. Ten program w roku 2012 rozwinął się najbardziej. Obecnie wolontariuszy z PW można spotkać na dwóch oddziałach (pediatryczny i chirurgia dziecięca) po trzy razy w tygodniu.
- Program *Wolontariat Akcyjny*, w ramach którego wolontariusze niosą pomoc w środowisku lokalnym w zależności od aktualnych potrzeb, przy organizacji imprez okolicznościowych, akcji, takich jak np. zbiórka żywności, organizacji pomocy dla ofiar klęsk żywiołowych lub zdarzeń losowych. W roku 2012 wolontariusze skupieni w Punkcie uczestniczyli m.in. w organizacji Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej (30 osób), udzielali pomocy klientom

Ośrodka w przeprowadzkach (5 osób), uczestniczyli w akcjach: Uliczne Granie – Uliczne Działanie (35 osób), Plaża Open (15 osób), Tour de Pologne (10 osób); kilku wolontariuszy zostało włączonych w Grupę Liderów Młodzieżowych i przeszkolonych pod kątem liderowania w szeroko rozumianej profilaktyce uzależnień (6 osób).

Ponadto w ramach Punktu Wolontariatu:

- odbyło się 8 spotkań superwizyjnych, w każdym uczestniczyło średnio 21 osób;
- odbyło się kilkanaście spotkań indywidualnych z wolontariuszami (poradnictwo, wsparcie);
- odbyło się wyjazdowe szkolenie integracyjne dla wolontariuszy, w którym udział wzięło 16 osób;
- przeprowadzono 4 spotkania propagujące wolontariat w szkołach ponadgimnazjalnych;
- przeprowadzono 2 spotkania propagujące wolontariat na uczelni wyższej;
- działalność Punktu Wolontariatu przedstawiana była na konferencji dotyczącej wolontariatu, organizowanej przez Uniwersytet Śląski;
- przeprowadzono akcje promocyjne w 3 szkołach ponadgimnazjalnych, z udziałem samych wolontariuszy;
- prowadzony był fan page Punktu Wolontariatu na portalu społecznościowym.

W roku 2012 Punkt współpracował ze Szpitalem Śląskim w Cieszynie, szkołami podstawowymi (SP 1, SP 2, SP 4), szkołami ponadgimnazjalnymi (LO im. M. Kopernika, LO im. A. Osuchowskiego, ZSEG), przedszkolami (P 4 i P 16), Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Strefą Wolności, Stowarzyszeniem Anima Pro Activ, Stowarzyszeniem Pomocy Wzajemnej „Być Razem” oraz Stowarzyszeniem Sportowym „GramOLajf”.

1.4. Projekt systemowy „Aktywna integracja społeczna w Cieszynie”.

Rok 2012 był piątym z kolei rokiem realizacji projektu systemowego „Aktywna Integracja Społeczna w Cieszynie”. Projekt jest współfinansowany z środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII - Promocja Integracji Społecznej, Działania 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Działania w ramach projektu systemowego w 2012 roku zostały zaplanowane dla 26 osób obejmowanych wsparciem w systemie pomocy społecznej - bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających kompleksowego wsparcia o charakterze aktywizacyjnym. Głównym celem projektu było przywrócenie uczestników/uczestniczek na rynek pracy oraz ich integracja ze społeczeństwem. Z uwagi na rotację uczestników, zawartych zostało trzydzieści jeden kontraktów socjalnych. Beneficjenci mieli możliwość podniesienia bądź uzyskania kwalifikacji na szkoleniach lub uzupełnienia wykształcenia w systemie szkolnym. W odniesieniu do osób kierowanych na szkolenia, treningi, warsztaty przewidziano jednoroczny udział w projekcie. Dla uczestniczek kierowanych do szkół przewidziano dwuletni udział w projekcie. Cztery

uczestniczki w ramach projektu rozpoczęły i kontynuują naukę w szkole ponadgimnazjalnej, jedna uczestniczka podjęła i kontynuuje naukę w szkole policealnej. Dwadzieścia jeden osób uczestniczyło w warsztatach i treningach z wykorzystaniem elementów aktywizacji społecznej i zawodowej – zasady komunikacji, autoprezentacja i autokreacja, relaks kontra stres, savoir vivre, trening umiejętności interpersonalnych oraz zasad komunikacji. Wymienione osoby korzystały także z grupowego i indywidualnego doradztwa zawodowego w zakresie planowania ścieżki kształcenia lub drogi zawodowej oraz diagnozy predyspozycji zawodowych. Wszyscy uczestnicy zostali skierowani na kurs komputerowy, który był realizowany z podziałem na grupy w zależności od stopnia zaawansowania i posiadanych umiejętności. Czternaście osób uczestniczyło w kursie obsługi kas fiskalnych z fakturowaniem i zasadami obsługi klienta, jedna uczestniczka ukończyła kurs języka norweskiego, dwanaście osób zostało skierowanych na kurs prawa jazdy kat. „B”, cztery uczestniczki ukończyły szkolenie Auto CAD - narzędzie wspomagające projektowanie I, II, III stopień. W ramach szkoleń zawodowych pięć osób ukończyło kurs dla kucharzy, dwóch uczestników ukończyło kurs dla pracowników terenów zielonych, trzech uczestników ukończyło kurs obsługi wózków jezdniowych, cztery uczestniczki ukończyły kurs pracownika ds. kadr i płac i podstawy księgowości, jedna uczestniczka ukończyła kurs florystyczny I stopnia.

Działania w ramach projektu były zindywidualizowane, dostosowane do potrzeb, oczekiwań oraz możliwości uczestników.

Budżet projektu w 2012 roku wyniósł 345.793,42 zł, w tym wkład własny (zasiłki celowe i okresowe dla uczestników projektu) – 46.284,08 zł.

1.5. Program Rewitalizacji Społecznej „Cieszyn – OdNowa”.

Program Rewitalizacji Społecznej „Cieszyn – OdNowa” współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet I Zatrudnienie i Integracja Społeczna, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej.

PRS „Cieszyn – OdNowa” realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” z Cieszyna.

Projekt dotyczył rewitalizacji społecznej, w obszarze rozwiązywania problemów nierównomiernego i niezrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Cieszyn, w którym występują obszary zdegradowane gospodarczo i podwyższony stopień wykluczenia społecznego. Działania w ramach Programu skierowane były głównie do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nieaktywnych zawodowo, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, samotnych matek oraz osób chorych i niepełnosprawnych.

Łącznie w Programie Rewitalizacji Społecznej „Cieszyn - OdNowa” wzięło udział 66 osób (38 kobiet i 28 mężczyzn). 55 osób (33 kobiety i 22 mężczyzn) zakończyło udział w PRS zgodnie z zaplanowaną ścieżką rozwoju w projekcie, a 11 osób przerwało w nim udział.

Projekt rozpoczął się 1 października 2011 roku. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku w ramach Programu zrealizowano szereg działań.

Przez cały okres realizacji projektu każdy z uczestników zapewnione miał wsparcie pracownika socjalnego - coaching. Uczestnik PRS wspólnie z pracownikiem socjalnym ustalał własną ścieżkę rozwoju, która opisana została w kontrakcie socjalnym. W ramach coachingu, osoby biorące udział w projekcie, w zależności od potrzeb określonych wspólnie z pracownikiem socjalnym, miały możliwość korzystania z doradztwa specjalistycznego: psychologicznego (średnio 16 godzin/miesiąc), zawodowego (średnio 8 godzin/miesiąc), prawnego (średnio 8 godzin/miesiąc).

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 224 godziny warsztatów psychospołecznych pt. „Nie jesteś samotną wyspą – warsztat kształtujący dobre relacje z innymi ludźmi”, „Luz zaplanowany – trening relaksacyjny”, „Odkryj siebie – potencjał i energia na całe życie”, „Sztuka przetrwania w rodzinie – jak maksymalizować korzyści i minimalizować straty wynikające z życia z najbliższymi”, „Być kobietą, być mężczyzną – sztuka skutecznej autoprezentacji”. Podczas warsztatów psychospołecznych zapewniono catering/poczęstunek, materiały szkoleniowe oraz opiekę nad osobami zależnymi. Warsztaty odbyły się w siedzibie Fundacji Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” dla grup 10 osobowych.

Uczestnicy projektu brali udział w szkoleniach zawodowych realizowanych przez partnera projektu na terenie siedziby partnera i poza nią. Przeprowadzono następujące szkolenia:

- szkolenie z obsługi i programowania obrabiarek CNC;
- szkolenie komputerowe przygotowującego do egzaminu ECDL Start;
- kurs opiekuna osób starszych;
- kurs prawa jazdy kat. B;
- kurs prawa jazdy kat. B + E;
- szkolenie z pozycjonowania stron internetowych;
- szkolenie z tworzenia stron www (poziom podstawowy; poziom zaawansowany);
- kurs pilarza - drwala, operatora pilarki;
- kurs masażu klasycznego z elementami nowoczesnej fizjoterapii, technik relaksacyjnych, drenażu limfatycznego z elementami tapingu elastycznego, masażu kosmetycznego oraz refleksoterapii stóp;
- kurs z podstaw kosmetyki - manicure, pedicure, przedłużanie i stylizacja paznokci metodą żelową;
- szkolenie zawodowe z gastronomii;
- kurs podstaw rachunkowości;
- podstawowy kurs kadrowo – płacowy z obsługą sekretariatu i urzędzeń biurowych;
- kurs rzemiosła artystycznego;
- kurs operatora koparko-ładowarki kl. III;
- kurs opiekuna osób starszych i dzieci;
- kurs spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG/141/-stale nierdzewne;
- kurs obsługi komputera (stopień I; stopień II);

- szkolenie ogrodnika terenów zielonych;
- kurs z refleksologii stóp;
- kurs kosmetyczny (stopień I; stopień II);
- kurs fryzjerski „First step”;
- kurs „Mała stolarnia”;
- kurs wychowawcy kolonijnego;
- kurs stylizacji paznokci (podstawowy; średniozaawansowany, zaawansowany);
- szkolenie z zasad bezpiecznej pracy na stanowisku hakowego przy obsłudze urządzeń dźwigniowych;
- szkolenie z zasad bezpiecznej obsługi suwnic sterowanych z poziomu roboczego.

W maju oraz październiku 2012 roku uczestnicy I i II edycji PRS wzięli udział w wizycie studyjnej do Bałtowa, czyli miejsca będącego przykładem łączenia tzw. rewitalizacji infrastrukturalnej z rewitalizacją społeczną.

W ramach projektu uczestnicy mieli możliwość korzystania z działań dodatkowych zaplanowanych w projekcie (działania integracyjne, kulturalne i edukacyjne) – m. in. w listopadzie 2012 uczestnicy projektu wzięli udział w przedstawieniu teatralnym w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Cieszynie.

W lipcu 2012 roku uczestnicy projektu wzięli udział w wyjeździe integracyjno - relaksacyjnym, podczas którego odbyły się warsztaty integracyjne dla uczestników i pracowników projektu.

W listopadzie 2012 roku odbyła się konferencja podsumowująca PRS „Cieszyn – OdNowa”.

W kwietniu, czerwcu i listopadzie ukazały się artykuły w prasie lokalnej i na lokalnych portalach informacyjnych („Wiadomości Ratuszowe”, www.ox.pl, www.gazetacodzienna.pl) na temat realizacji PRS „Cieszyn – OdNowa”.

Przez cały 2012 rok dystrybuowano w Cieszynie plakaty i ulotki informujące o realizacji projektu. Plakaty i ulotki dostarczane były m. in. do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych, umieszczane były także na słupach ogłoszeniowych.

Od 1.10.2011 roku do 31.12. 2012 roku wydatki kwalifikowalne poniesione z tytułu realizacji projektu wyniosły: 897 367,63 zł.

W 2012 roku wydatki kwalifikowalne poniesione z tytułu realizacji projektu wyniosły: 730 422,37 zł.

2. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2012 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie zatrudnionych było, na podstawie umowy o pracę, 67 osób¹ (wraz z 3 osobami przebywającymi na

¹ Stan na 31.12.2012 r.

urlopowach wychowawczych), w tym 25 pracowników socjalnych (6 starszych specjalistów pracy socjalnej, 11 specjalistów pracy socjalnej, 8 pracowników socjalnych). 53 pracowników posiadało wykształcenie wyższe, 12 wykształcenie średnie, 2 zasadnicze zawodowe.

W Dziale Pomocy Środowiskowej zatrudnionych było 18 osób, w Dziale Świadczeń – 16 osób, w Dziale Finansowo – Księgowym – 6 osób, w Dziale Pracy Specjalistycznej – 3 osoby, w Dziale Projektów – 3 osoby, w Dziale Organizacyjnym – 4 osoby, w Biurze Prawnym – 1 osoba, w Zespole ds. przemocy w rodzinie – 2 osoby, w Zespole ds. domów pomocy społecznej i usług opiekuńczych – 8 osób, w Zespole ds. Programu „Cieszyn – OdNowa”- 4 osoby (na podstawie umowy o pracę, każdy w wymiarze ½ etatu; w Zespole pracowało także 5 osób na podstawie umów zleceń).

W roku 2012 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach.

3. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2012 roku

Tabela nr 3 – Budżet MOPS w Cieszynie w 2012 roku	
Rodzaj środków finansowych w Dziale 852 – Pomoc Społeczna, ujętych w planie finansowym MOPS	Wysokość środków finansowych
Środki finansowe na zadania własne	8.055.494,66 zł
w tym na:	
– zasiłki i pomoc w naturze	2.216.342,06 zł
– usługi opiekuńcze	134.206,91 zł
– utrzymanie Ośrodka (w tym wynagrodzenia 44 etatów, koszty energii elektrycznej i ciepłej, gazu, wody, opłat telefonicznych, zakupu artykułów biurowych, środków czystości, wyposażenia, zakupu drobnych usług pozostałych)	2.383.249,98 zł
	z tego dotacja z budżetu państwa na to zadanie wyniosła: 487.621,00 zł
– pokrycie kosztów opłaty pocztowej dotyczącej korespondencji związanej ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym	16.826,00 zł
– wypłatę ryczałtów i dodatków mieszkaniowych	1.096.176,25 zł
– odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	2.183.780,68 zł
– realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2013	4.912,78 zł
– realizację resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Asystent rodziny – druga edycja”	20.000,00 zł

Środki finansowe na zadania zlecone	7.358.363,97 zł
w tym na:	
– składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	21.839,90 zł
– usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	15.000,00 zł
– realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym	7.245.969,07 zł
– pokrycie kosztów wydania decyzji dla osób nieubezpieczonych	2.255,00 zł
– wynagrodzenia przyznane opiekunom przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	2.800,00 zł
– realizację rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	70.500,00 zł
Środki finansowe na realizację projektu systemowego „Aktywna Integracja Społeczna w Cieszynie”	345.793,42 zł
w tym wkład własny (środki finansowe na zasiłki okresowe i celowe dla uczestników projektu)	46.284,08 zł
Dotacja na realizację Programu Rewitalizacji Społecznej pod nazwą „Cieszyn – OdNowa”	730.422,37 zł
Razem	16.490.074,42 zł

Tabela nr 4 – Dochody budżetu w roku 2012 w Dziale 852 – Pomoc społeczna	
Rodzaj dochodu	Wysokość środków finansowych
wpływy z odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS ponoszone przez rodziny	172.523,79 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	15.191,91 zł
wpływy z tytułu zwrotów alimentów	4.812,84 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych zasiłków okresowych i stałych	1.777,91 zł
wpływy z odpłatności za korzystanie z usług opiekuńczych nad ludźmi obłożnie chorymi	19.313,89 zł
odsetki z konta bankowego	16.297,50 zł
Razem	229.917,84 zł

4. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców miasta korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Gminy Cieszyn w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W związku z powyższym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
- rozwój wsparcia środowiskowego dla osób upośledzonych umysłowo, w tym organizowanie wsparcia w mieszkaniach chronionych;
- wspieranie inicjatyw związanych z zapewnieniem usług psychiatry dziecięcego, finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia;
- zapewnianie schronienia osobom opuszczającym Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie;
- uruchomienie punktu terapeutyczno – medycznego dla rodzin, w których występuje przemoc, ze szczególnym uwzględnieniem pracy ze sprawcami przemocy;
- opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2014 – 2019.

Załącznik: Schemat struktury organizacyjnej MOPS w Cieszynie (stan na 31.12.2012).